

KOMPETENCIAALAPÚ MÉRÉS AZ ESZTÉTIKAI NEVELÉSBEN

Kárpáti Andrea
ELTE Természettudományi Kar

Kulcsszavak: kompetencia; mérés–értékelés; esztétikai nevelés

A gyermekek és fiatalok kortárs kultúrája multimediális: ötvözi a művészeti ágakat, műfajokat és kifejezési formákat. A digitális kultúra kreatív lehetőségeit kihasználva saját és talált képeket, zenéket formálnak át és társítanak saját és idézett szövegekkel. Magyarországon az esztétikai nevelés önálló tantárgyak mozaikja, amit tantárgyspecifikus képességstruktúrák mentén, párhuzamosan értékelünk. Az integrációs törekvésekben a dilettantizmus és az óraszámcsökkentés veszélyforrásait látjuk. Az új angolszász művészetpedagógiai tantervekben közös kompetenciafejlesztési modell szerint, de külön tantárgyak keretében fejlesztik az alkotó-kifejező és a befogadó képességeket. Az előadásban az amerikai Művészeti Standardokat (National Coalition for Core Arts Standards, 2013); a kanadai Művészetpedagógiai Tantervet (Building Student Success, 2013; Arts Education: Visual Arts K to 7, 2010) és az ausztrál Művészeti Tantervet (Melbourne Declaration, 2008; Ewing, 2010; ACARA, 2013; Australian Curriculum: cross-curriculum priorities, 2013) elemezzük. A „művészeti kompetencia” modelljét, értékelési céljait és módszereit helyezve a középpontba, a tantervek szerkezetét és tartalmi hangsúlyait is jelezzük. A tantervek közös sajátossága a kutatásokon alapuló képességfejlődési szintek meghatározása és a folyamatorientált értékelés. A hétköznapi mozgásos, vizuális, zenei kifejezés és a „magas művészet” egyaránt tantervi anyag, utóbbi erős nemzeti hangsúlyokkal. A kreatív alkotás és élményszerzés mellett a kognitív képességek fejlesztésére is törekednek. Az amerikai nemzeti oktatásieredményesség-vizsgálat (NAEP) része a zenei és vizuális feladatsor, a szövetségi államok többsége portfólióval értékeli. Ausztráliában integrált kompetencialeírások mentén formálódik a közös művészetpedagógiai kompetencia mérési rendszere, jelenleg még iskolai szinten és tantárgyi keretben értékelnek. Kanadában a tudás- és képességvizsgálatokat szövetségi állami szinten irányítják, Ontario és British Columbia rendszeres, kvalitatív módszereket használó, a helyi (kisebbségi és migráns) kulturális sajátosságokra figyelő művészetpedagógiai vizsgálatokat végeztek.